

Izhaja

vsak četrtek (po p. tudi večkrat) z datum. prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilo Koroških Slovencev.

Velja

za celo leto . . . . . K 20.—
» pol leta . . . . . » 11.—
» četrt » . . . . . » 6.—
» 1 mesec . . . . . » 2.—

za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 40 v, med besedilom po 80 v za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 60 v, za parte, zahvale in izjave po 80 v za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 20 v za besedo; debelo tiskano 40 v vsakokrat; minimum 4 K.

Za izvestilo pri upravništvu 2 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 22. maja 1920.

Št. 23

Možje in žene, fantje in dekleta!

Važen čas glasovanja se bliža. Pridno poročajte svojemu staremu znancu »Miru«! Spravite ga v vsako slovensko hišo! Zahtevajte ga v gostilnah, zahtevajte ga v trgovinah! Kdor hoče naš denar, mora imeti tudi naš list! Denar pošljite upravništvu »Mira« v Prevalje. Pristavite, ali je nov ali star naročnik.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Člen 27.

(Konec.)

Ali se more Nemška Avstrija gospodarsko razvijati?

Drugo in sicer bolj važno vprašanje pa je, kako se more Nemška Avstrija na podlagi njene ozemlja in njenih prebivalcev gospodarsko razvijati. Ali ima Nemška Avstrija sploh bodočnost? Ali sploh more živeti in če že, — kako?

Na to vprašanje si moramo odgovoriti in sicer ne na podlagi manj vrednih fraz, ampak po vestnem raziskovanju suhoparnih dejstev.

Predstavimo si veleposestvo, katero je tako obširno, da rabi uradnike, ki vodijo celo gospodarstvo. Glavna poslopja so v sredini veleposestva in od tam se vodi vse delo. Kako razmerje je med raznimi deli? Očividno je, da so jedro vsega podjetja njive, travniki in gozd; če bi tega ne bilo, bi gospodarskih poslopij in uradnikov sploh ne bilo treba. Če se zemlja od središča odtrga, vise poslopja in uradniki več ali manj v zraku. Delavci, hlapci, ki so njive, travnike in gozd odtrgali od glavnega središča, si kmalu opomorejo, sezidajo si poslopja, hlev itd. in stvar je končana. Ni mogoče, ali vsaj bolj težko je poslopje podreti in si napraviti njivo, nego na njivo sezidati poslopje.

Ravno isti slučaj imamo pri razpadu Avstrije. Avstrija s svojimi 22 deželami je bilo gospodarsko podjetje s središčem Dunajem, odkoder se je cela država vodila z ogromnim številom uradnikov. Na Dunaju je bilo središče industrije, katero

so slovanske dežele zalagale s surovinami, da je mogla uspevati. In te industrijske kraje so večinoma agrarne dežele okoli Dunaja z živežem zalagale. Vsa industrija je bila namenjena za celo ozemlje stare Avstrije.

Ali to veleposestvo — Avstrija je razpadla in to mora najbolj bolleti središče, t. j. Nemško Avstrijo.

Na sledečem bomo to videli!

1. Nemci, t. j. danes Nemška Avstrija, so vzgajali ogromno število inteligence, katera je bila namenjena za vseh 22 dežel prejšnje Avstrije. Nemške narodnosti so bili po ogromni večini vsi aktivni oficirji z generali vred, namenjeni za velikansko avstro-ogrsko armado.

Za celo ozemlje stare Avstrije so bili namenjeni vsi dunajski veletrgovci.

Vprašamo, kam hočejo vsi ti uradniki, ki jih je na 100.000 na Dunaju, kam hočejo vsi ti oficirji, kam trgovci?

To je velik problem. Člen 27. je pač prisodil po številu teh ljudi Nemški Avstriji premalo ozemlja. Ne smemo se čuditi, da se ti ljudje ne sramujejo jesti kruh slovanskih držav. Ne smemo se čuditi, da se jih na tisoče in tisoče izseljuje v Ameriko.

2. Kam hočejo velika mesta, posebno Dunaj s svojimi 2 milijoni, ki so bila namenjena za vesilo Avstrijo. Danes so za tako malo državico, kakor je ravno Nemška Avstrija, prevelika. Ne smemo se čuditi, če merodajni krogi naravnost govorijo o problemu. Dunaj, ki ima še to nesrečo, da leži ravno ob meji, kakor Celovec na Koroškem. Kdo bo rešil problem, ki tiči v tem, da $\frac{2}{3}$ prebivalstva živi v mestih? To dejstvo je naravnost katastrofalno za celo državo.

3. Kako se more Nemška Avstrija preživljati? To je problem zase! Dokler je živela stara Avstrija, je bilo to lahko. Danes so vse dežele, ki so prej zalagale Nemško Avstrijo, tujina, kakor Amerika ali Argentinija. Pšenico je dobivala iz Bačke ali iz Banata, kar je danes jugoslovansko; krompir s Češke, Morave in Galicije, jajca iz Galicije, sladkor iz Češke itd. Kavo, čaj, tobak je pa že prej morala uvažati! Najpotreb-

nejša živila jim primanjkujejo. Mast in prašiče je uvažala večinoma iz Hrvaške.

Nemška Avstrija sama more preživljati svoje ljudi samo 3—4 mesece v letu.

Nikakor ne pozabimo, da bo to primanjko vanje trajno, ker je pač Nemška Avstrija gorata dežela. Nemška Avstrija je trajno navezana na tujino, v prvi vrsti na Jugoslavijo.

4. Kaj pa industrija? Industrija more uspevati samo tedaj, če je dosti surovin, premoga in zemlje, kamor naj se industrijski izdelki prodajajo. Vse to je imela industrija, ko je bila stara Avstrija. Slovanske dežele, posebno Galicija in jugoslovanske dežele, so jo zalagale s surovinami, da so mogli delavci delati. Češka jo je zalagala s premogom, prodajali so pa nemški industrijci po celi Avstriji, in so lepo preprečili, da ni prišlo industrijsko blago, ki je bilo bolj poceni, k nam. Mi smo pa morali lepo kupovati drago industrijsko blago od Dunaja. Vse to se je predru gačilo. Surovin ne dobijo — in če že, drago, premoga sami nimajo toliko, kolikor bi ga rabili in so odvisni od Čehov. Ozemlja, kamor bi mogli drago prodajati, tudi nimajo.

To pomeni katastrofo industrije Nemške Avstrije. To nikakor ni gola fraza! Znani dr. Bauer piše 15. okt. 1919 v »Arb.-Zeitung« dobesedno: „Deutsch-Österreich hat ein Interesse an der Erhaltung des großen einheitlichen österreichisch-ungarischen Wirtschaftsgebietes. Sollten aber Ungarn und die slawischen Nationen das große Wirtschaftsgebiet zerschlagen wollen, dann könnten wir Deutschösterreicher in dem kleinen Wirtschaftsgebiet, das uns bliebe, nicht leben.“

To so besede resnega politika!

In če potem človek čita v brošurici: „Kärntens Schicksalsstunde“ na str. 12: „Deutsch-Oesterreich hat eine reiche Industrie“ — se pač mora malo nasmejati. Industrijo si lahko ustvarimo v par letih — gorje pa tistemu narodu, ki ima industrijo brez surovin, premoga in mogočnosti, kam bi svoje izdelke prodajal.

Ker hočemo biti objektivni, moramo še pridati, da ima Nemška Avstrija precej lesa, železa in soli. To je edino bogastvo!

Podlistek. Spomini.

(Piše Karel M. pd. Kranjc, Podjerbergom.)
(Konec.)

Leta 1850. smo dobili orožnike. To so bili pravcati velikani — zgolj izbrani vojaki — a zato jih je bilo le malo. Vseh šest orožnikov je bilo nastanjenih v Celovcu, na deželo so malokdaj prišli in kadar so šli, sta šla vselej po dva in dva. Kjer sta se prikazala, povsod je zavladal strah in janke in hlače so zbežale v hišo.

V tistih letih so se začeli tudi redni vojaški nabori. Fant je dobil poziv in moral se je temu pozivu odzvati. Ker je tičal še izza prejšnje dobe fantom strah v udih, je šel oče z njimi; tako se je izpolnilo staro prerokovanje, da bo oče peljal svojega sina k vojakom.

Dokler so bili v Celovcu uradniki, ki so bili domačini, ki so znali tudi slovensko in tudi slovensko s kmetom občevali, je še šlo in ljudstvo je bilo zadovoljno. Pa sčasoma so začeli prihajati v deželo tuji uradniki, ki niso znali našega jezika in so vrhtega še bili napolnjeni z nemškim duhom. Tedaj so naši ljudje začeli čutiti, da se jim meri po dvojni meri. In spoznanje se je ukoreninilo v ljudstvu, da smo Slovenci le uboga para.

Vsak fant je zdaj služil 8 let pri vojaki, dve leti pa v rezervi; na dopust so ga malokdaj pustili. Vendar pa je bilo bolje kakor pred letom 1848., ko so morali služiti 14 let. Hudo so trpeli oni, ki niso znali nemški. Da stariši olajšajo fan-

tom vojaški stan, so jih začeli pošiljati na nemško stran služiti; to je tedaj nadomestovalo nemško šolo. Na žeganju v Gosposveti se je kar trlo slovanskih in nemških kmetov; prvi, ki so ponujali fante v službo in drugi, ki so jih jemali v službo. — Vojaščine oproščeni so bili samo tisti fantje, ki jih je namenil oče za naslednika v gospodarstvu.

Če slovenski fant ni našel v Nemcih kruha, pa je našel kot delavec; povsod se je lepo zasluzilo. Slovenski fantje so kopali železno rudo v Hüttenbergu, Heftu, Löllingu, Št. Janžu na Mostičnu, Freudenbergu, ali varili železo v Lipici, Prevaljah, Borovljah in Bistrici, kopali so svinčeno rudo na Obirju. Zelo živahno je bilo tedaj v fužinah v Področčici. Delavci so bili tedaj gospodje, a tudi kmetom ni predla slaba. L. 1851. in 1852. je imelo žito prav lepo ceno: ajda in turščica sta se prodajali mernik po 7 do 8 gld., rž 8 do 10 gld., pšenica 10 do 12 gld. Take visoke žitne cene napolnila so kmeta, da je začel trebiti svoje gozdove in posejati ta zemljišča z žitom. Kupovali so kmetje za svoje otroke hiše ali pa prezidali staro poslopje na novo, da je imelo lepšo lice. Umljivo, da so taki kmetje zabredli v dolgove, posebno še potem, ko so se kmetije podražile. Pa upali so, da ostanejo žitne cene vse čase na taki višini. Ugodna žitna cena je ostala samo do leta 1860., potem pa se je začel miserere.

Prišla je železnica, ki je pripeljala tudi cenejšo moko iz Ogrskega. Takoj je padla cena žitu; sirk in ajda na 3 gld., rž na 4 do 5 gld. in pšenica na 5 do 6 gld.; tudi cena živini je padla: 9 centovske vole si dobil za 100 gld., za kravo 20

do 35 gld. Hiš zdaj nihče ni več kupoval. Tako daleč je prišlo, da kmet še obresti za svoje dolgove ni mogel več plačevati. To priliko so porabili oderuhi, ki so priskočili kmetu „na pomoč“, zahtevali so 15, 20 do 25 gld. od sto. Brez milosti je pel boben in šle so kmetije ena za drugo. Na licitacijonu ali dražbi je bilo tedaj urejeno tako: Če je na pr. kaka kmetija bila vredna 3000 gld. in je šla na dražbo, tako se je prvokrat moralo ponuditi in izplačati več kakor je bila izklicna cena, na drugi licitaciji je že šla za vzklicno ceno, tretji četrtek pa kolikor je kdo ponudil. Mnogokrat se je taka kmetija prodala za 800 do 1000 gld., brez ozira na to, ali so bili upniki plačani ali ne. Prav dobro se še spominjam, da so na taki dražbi gradič Möderndorf pod Tanzenbergom, ki je bil vreden najmanj 24.000 gld., prodali za 6000 gld.; kupil ga je upnik sam, ki je imel na posestvu 8000 gld. vknjiženega dolga in ker mu posestnik ni mogel plačevati obresti.

Ker kmetije niso mogle konkurirati z Ogrsko, so puščale svoje njive v nemar, posebno še, ko so morale posle boljše plačevati, dasi je šlo v gospodarstvu vse slabši. K nesreči je še nastala l. 1866. vojska. Vojaki, ki so prišli iz vojske, so prinesli ves drug duh domu. Grofi in baroni so porabili to ugodno priliko in za mal denar nakupovali kmetska posestva, zemljišča pa so sprejeli v gozdove. Žalostno je bilo gledati na nekatere kmetije, kjer se je redilo prej kakih 20 do 30 glav goveje živine poleg par sto ovac; ko pa je dobil posestvo v roko grof, pa je zamrlo vse življenje v hiši in hlevih; lovec s svojim psom in s kožo, to je bilo vse v taki prej mogočni kmetski hiši.

Kaj vse iz tega vidimo? Nemška Avstrija je mrtvo rojeno dete, ki nima mogočnosti mirnega razvoja. Veliko ljudi se bo moralo izseliti, glede preživljanja bo vedno odvisna od tujine in glede surovin za industrijo ravno tako, v kolikor ne bo prej nehala proizvajati. A kolikor bo proizvajala, bo delala za tujino, posebno če pomislimo, da imajo že večino delnic velikih podjetij tujci v rokah.

Suhoparno je citati člen 27. mirovne pogodbe, ki vključuje Nemško Avstrijo v ozke meje — pove pa več, kot vsaki drugi člen.

O drugih členih pa pozneje!

Pisma iz Pariza.

(Lojze Kuhar.)

III.

Pariz, 26. apr. 1920.

Pariški davki.

Življenje v tem velemestu je postalo problem. V tej vedno naraščajoči draginji se tujci sem od vzhoda s strahom pogledujemo, med tem ko svojo Francijo in svoj slavni narod tako goreče ljubeči domačini s tužno a neupogljivo samozavestjo tožijo: Kako bi šele bilo, ako bi ne bilo zmage! In na račun te zmage so takoj potrpežljivi, akoravno padajo nanje kakor toča novi davki, nove doklade, nove pristojbine, nove takse, nova posojila, nova plačila, katere s čudovito hladnokrvnostjo „sklepata“ državni zbor in mestni očetje. Mesec dni se iščejo novi dohodki z uspehom in pričakovati je, da se poslanci v tem domoljubnem delu še dolgo ne bodo utrudili — kajpada, v veselje svojega ponosnega naroda. In vsa ta brezštevilna dolga vrsta plačil raznih imen bi ostala nepoznana, ako bi se v drugi realnejši in bolj razumljivi obliki ne prikazala na jedilnih listih, v izložbenih oknih na tistih okroglih listkih, ki tako hladno brez srca pojasnujejo vrednost potrebščin.

Ako se zjutraj umivaš, plačaš takso od vode, plačaš takso od mila, od zobne ščetke in ustne vode. In ko ti prinese taksirana služkinja zajuterk, plačuješ rodoljubni davek od kave, čokolade, sladkorja in od kruha. Ako greš peš, obrabiš čevlje, ki so taksirani, ako se pelješ, plačaš takso od tramvaja ali podzemeljske. Na ulici, če te povozi avtomobil, plačata kazensko takso oba, povoženi popotnik, ker se ni izognil in šofer, ker ni pazil. Kadar sediš — sedeti moraš mirno, ker nove hlače pomenijo nov davek — in bereš knjigo, se morebiti niti spomniš ne vedno, da je tudi ta knjiga položila svoj rodoljubni belič na oltar domovine. Pisma pišeš na obdačeni papir s taksirano tinto in ako nisi zadovoljen s čisto navadnim peresnikom, je že država z nabiralnikom tukaj, v katerega moraš položiti belič kot davek za boljšega. Kadar prideš na trg, ali se spozabiš v trgovino — dandanes je pariško dijaštvo polnoštevilno zastopano na tržnih prostorih tik poleg kuharic in strežkinj in služkinj in pridnih, včasih malo umazanih gospodinj in se prepira z branjevkami za cene dnevnih potrebščin — si moraš biti v svesti, da te na vsak korak čaka davek; ako kričiš, pride strogi, molčeči „gens de service“ in te obdači, ako poho-diš kak pridelek, plačaš državi delež in ako preveč izbiraš, te policija kot sumljivega prime, da ji v odkupnino plačaš davek. In kadar si dijak zvečer kuha svojo večerjo pri samovarju, ki ima luksuz takso nad seboj, mu sveti obdačena elektrika, mu smrdi taksirani gaz ali brli petrolejka, katero je zmagal s pristojbinami. In ako bi se nevoljen vlegel, tudi tukaj ne uide tej pošasti, ker od sobe, v kateri stanuje, se plačuje davek. To je položaj proletarskega samca. Kje so pa še

Leta 1870. so nastopili socialni demokrati in postril se je strankarski boj, ki se je bil že prej vnel. Premalo vem, da bi mogel opisati vse te politične boje.

Doživel sem tudi leto 1914., ko je izbruhnila svetovna vojna, katero je ljudstvo že davno pre-kovalo. Še sedaj ni konca te strašne vojne in Bog ve, kedaj bo, jaz tistega časa gotovo ne bom doživel.

V sedanjih časih si ljudje veliko belijo glave, kaj bo z vojnim posojilom. Brez potrebe, ker mislim, da država gotovo ne bo trpela, da bi ljudstvo imelo škodo. Po letu 1848. so bile enake težave, samo da se ni reklo vojno posojilo, ampak obligacije. Vsak kmet, ki je imel kaj pod palcem, je moral vzeti eno ali več takih obligacij in zanje založiti precejšno svoto. Do katerega roka so bile izstavljene te obligacije, se ne spominjam več, pač pa se spominjam, da je hodilo po naših krajih vse polno agentov, ki so kupovali take obligacije. Pomanjkanje denarja je bilo veliko in rajši je dal kmet obligacije z občutno izgubo — dobil je za njo 20 do 30 gld. — kakor pa da bi hodil

družinski očetje, kje so davki tistih, ki luksuz pijejo, luksuz jejo, luksuz kadijo, se v luksuz oblačijo in v luksuzu živijo. Kje je ubogi ženski svet — tužnost pade z bridko resnostjo na moža — kje je ta svet in njegove škatlice in njegovi piskerčki in lončki in stekleničicami z luksuz praški, z luksuz dišavami, vodami in mazili. Kje je ta svet z rinčicami in kamenčki in verižicami? Tukaj je finančni minister imel svoje orgije in je oblekel luksuz, bodisi živ ali mrtev, v eno samo rodoljubno obleko davkov. Davki te pozdravljajo pri vsakem koncertu, pri vsaki prireditvi. Hudo so zastokale priletne dame, ko je državni zbor „razkril“ njih male psičke in mačice in je zahteval davek, ako jih hočejo pestovati naprej. V resnici ta ustroj ni nič kompliciran, drugače bi človek iz nesreče pozabil na davek, ampak vse to se snide in steka v navadne človeške izdatke, ki so pa zato od dne do dne izdatnejši. Država ima v svojih nemih, dostojnih uradnikih tudi poslušne organe, ki na nič ne pozabijo.

In, saj pravim: Parižan je miren in ne godrnja. Samo tu in tam kak vzdihljaj v listu nacionalnega bloka, kaka poloficijozna psovka v socialističnih žurnalih, delavci malo zastrajkajo včasih, a državni zbor mirno išče in išče nemoteno naprej novih denarnih virov za lačno narodno blagajno.

Ko bi tudi po drugih državah, kjer so še prazne blagajne, posnemali ta, za vse pritožbe in za vse stokanje gluhe patriotične državne poslance!

Koroška vzhodna železnica.

— k. — Tri namene bi imela ta železnica, kakor piše inž. Rob. Hackel v „Landsmannschaft“. 1. Zadoščenje krajevnim prometnim potrebam (da ne bode treba kriparcam jaje voziti iz Velikoveca v Celovec, ampak jih bodo kar en gros po cele vagonne tja izvažale. Potem da Celovčanom ne bo treba z nahrbtnikom nositi živeža iz velikovškega okraja v Celovec, ampak se bodo vozili z železnico), približanju vzhodne Koroške Celovcu (Labudsko dolino v krog preskrbovalcev Celovca potegniti, ker drugače je Celovec, četudi bi imel cono A okrog sebe, zgnubljen. Ker pa hočejo železnico zidati preko Gradca, ki šteje vsaj sedemkrat toliko ljudi kot Celovec, obstoji nevarnost, da bo Labudska dolina prišla čisto v aprovizacijski okoliš Gradca in se Labudčani ne bodo prav nič zmenili za geslo „Koroška nedeljena“. Vzhodna železnica lahko smrt Celovca še pospeši. Rož je vzel Beljak, vzhodno Koroško bi pa nase potegnil Gradec. V sredi bi pa ostal od gladu umirajoči osel) in odkritje tega ozemlja, ki je tako bogato lesa in poljedelskih pridelkov (da bo bližje les izvažati v Italijo. Ko bode železnica dograjena, bodo gozdovi ostale Nemške Koroške že čez mejo; treba je le še „odkriti“ ali podomače povedano „izropati“ vzhodno Koroško.)

2. Ustvariti hočejo novo hitro zvezo med Celovcem in Gradcem, ki bi bila neodvisna od Jugoslavije. (Torej konkurenco južni železnici. Radovedni smo le, kaj bi ta železnica prevažala iz Gradca v Celovec in obratno. Da v resnici ne gre za Celovec in Gradec, pove pod tretjo točko ing. Hackel: „da prevzame obsežne transporte iz Italije na Ogrsko in obratno,“ drugače pojde Trst rakom zvižgat in Italijani nimajo kratke poti za izvažanje železa iz Donavice in železne rude iz Hüttenberga. Na ljubo Italije bi se morala zidati ta železnica mogoče kot plačilo za storjene usluge meseca junija 1919. Promet iz Trsta na Ogrsko iz gospodarskih ozirov ne potegne nikdar vzhodna železnica na se, ampak bo

toliko in toliko let v Celovec po tistih 5 gld. obresti. Torej se je tudi tukaj kmeta odiralo.

Leta 1852. se je ustanovilo zavarovanje proti požaru. Kuhinje v kmetskih hišah so bile tedaj še zelo priproste, navaden strop, dimnik pa je bil zbit samo iz desk. Kajpak, da požari v tistih časih niso bili redki. Imenovanega leta je prišla od vlade naredba, da morajo biti kuhinje obokane, dimnik pa iz opeke. Orožniki so pazili na to, da se je ta modra odredba tudi izvrševala. Gledali so tudi na to, da je imela vsaka hiša svojo laterno s svečo in da z drugo razsvetljavo ni smel nihče v hlev. Je bilo tudi nekaj dobrega.

Sploh se mi zdi, da so tedaj strogo gledali na izvršitev danih odredb.

Spominjam se tudi, da so bile tedaj zemlje po krajcarju. V Celovcu nobeden pek ni bil varen, da pridejo po noči gospodje od magistrata in tehtajo zemlje; osem jih je moralo iti na funt; če so bile manjše, se je peku zasegla vsa zaloga, ki se je potem razdelila med mestne reveže. Tudi na mesarje se je strogo pazilo, da niso odirali ljudi.

(Prihodnjič spet kaj.)

šel čez Reko na Ogrsko, ker je tam mnogo bližja pot in imajo Ogri že svoja trgovska zastopstva tam. Ostane v resnici en sam namen vzhodne železnice: Italijani „žinjajo“ na vzhodno Koroški les in na Donaviško in Koroško železo. Račun pa naj plača prodana in od celovške gospode izdana Koroška.)

Sijajna manifestacija v Pliberku.

Kakor smo že zadnjič povedali, je manifestacijski shod v Pliberku sijajno uspel. Množice ljudstva so govornikom burno pritrjevale, ko so jim v lepih besedah razložili pravično stvar. Sklenila se je soglasno nastopna resolucija: 1. Slovenske žene in dekleta, ki smo najbridkeje občutile ostudno osramotenje in zaničevanje našega jezika, obljubljam o slovesno pred vsem svetom, da bomo z vsemi silami branile domač, jezik in stare naše običaje, kot naš največji zaklad. 2. Vsa slovenska podjunska dolina in z nami vsi bratje in sestre v coni A hočemo ostati na tem našem slovenskem delu Koroške samostojni gospodarji pod skupno streho Jugoslavije. 3. Protestiramo proti pisanju avstrijskega časopisja, ki hoče s potvarjanjem resnice vedoma in smotreno privedi naše ljudstvo do tega, da zataji svoj materinski jezik in pretrga naravno vez, ki ga veže z ostalim jugoslovanskim narodom.

Gosdorf in Ratschendorf ali rekvizicije v Nemški Avstriji.

Svoj čas so poročali naši listi, da se v Nemški Avstriji pri rekvizicijah strelja. Celovski listi so zavijali oči in se priduševali, da je to laž. Kakor po navadi! Zato jih opominjamo na poročilo v „Arbeiterwille“ od 6. t. m., ki pravi: „Sredi marca se je imela izvršiti v Gosdorfu in Ratschendorfu na Štajerskem rekvizicija živine. Po slabih skušnjah v drugih krajih se je privzelo k tej rekviziciji 80 (osemdeset) žandarjev. Rekvizicija se je začela na ta način, da so v Gosdorfu dva kmeta aretirali, ki sta govorila proti oddaji živine; potem so odgnali živino v Murek in cela patrolja je odšla v Ratschendorf, da bi tudi tam odgnala živino. Komaj pa so žandarji zapustili Gosdorf, je začela kmetica zvoniti na pomajte. Kmetje, tako v Gosdorfu kakor v Ratschendorfu, so se oborožili in šli proti žandarjem, vnela se je prava vojska, kmetje so imeli tudi strojnice (mašince) in ker jih je bilo več, so obkolili žandarje, napravili šturm in zmagali. Žandarjem so vzeli puške in jih odgnali v Murek, kjer so vzeli odgnano živino nazaj. — To je prvi del komedije. Sedaj pa pride drugi, žalostni del. Državno pravdnistvo je dalo uvesti proti 124 osebam preiskavo zaradi pobune, streljanja na žandarje itd. Proti 5 osebam se je odredil preiskovalni zapor; kaj bo iz tega, se še ne ve, ker zadeva ni končana.“

Kaj vidimo iz tega?

1. V Nemški Avstriji so prišli kmetje tako na psa, da grejo rajši v smrt, da se grejo rajši streljat z žandarji, kakor da bi si dali odgnati zadnji rep iz hleva! 2. Strelja se pri rekvizicijah — pa naj to celovski listi še tako tajijo! 3. Nemška Avstrija je narobe svet, nobenega reda ni tam; žandarji, ki so prišli aretirat, so bili sami aretirani!

Korošci! Ali je pri nas to mogoče? Hvala Bogu, saj ni potreba, da bi prišlo tako daleč, pri nas se pusti vsakemu svoje, pri nas žandarji ne hodijo živino odganjat, ampak samo varovat.

V nesrečni Avstriji pa streljajo danes kmetje, jutri delavci, človek visi med življenjem in smrtjo. Zato bi res bil že čas, da pridejo naši zaslepljenci v svoj raj.

L.

Iz Nemške Avstrije.

Sodoma v Nemški Avstriji. Da je svetovna vojska ljudstvo povsod več ali manj podivjala, je žalibog znana stvar. Posebno pa se moralna propalost kaže v Nemški Avstriji, kjer je hvalisana nemška kultura doma in katero smo lani koroški Slovenci čutili na lastni koži in premoženju. — Odlični mož iz Nemške Avstrije, ki se trudi, da bi kmalu prišel v Jugoslavijo, nam je sledeče poročal: I. V Nemški Avstriji je mesto s sedežem okrajnega glavarstva. V tem mestu je bioskop, ki predstavlja najnesramnejše reči, tako da se posebno šolarji in šoli komaj odrasla mladina strašno pohujšuje. Okrajno glavarstvo je po pravič in dolžnosti ta bioskop zaprlo. Lastnik tega pohujšljivega podjetja je pa poslal pritožbo na Dunaj in tamošnja judovska nemško-avstrijska vlada je dovolila, da se smejo nemoteno vršiti kinematografske predstave naprej in okraj-

nemu glavarstvu je za to, ker je hotelo varovati javno moralo, poslala dunajska vlada — nos. — II. Razporka še sicer ni postavno v N. Avstriji vpeljana, toda v resnici vlada dovoljuje brez vseh ovir, da se moreta zakonska ločiti in zopet zakon skleniti. In to se vrši v velikem številu. Kako bo to vplivalo posebno na vzgojo otrok, si lahko mislimo. — III. V mestih N. Avstrije se vršijo javna predavanja z nazornim poukom, kako se prepreči spočetje in če je ženska že spočela, kako se more sad še pred porodom odstraniti. Sredstva za tako protinaravno početje se kažejo, razlagajo in priporočajo. S tem si Nemci v Avstriji kopljejo grob. Dosedanji rod se popolnoma kazi in novega zaroda ne bo. Ni čuda, da se take reči v Nem. Avstriji godijo, saj tam vladajo judi, zoper katere se že punta krščansko ljudstvo (meščani) na Dunaju. In kjer jud komandira, tam smrdi po gnojnicah. Takšne judovsko-nemške Sodome reši nas, o Gospod! In v to gnojnico bi padli, ako bi glasovali za Nemško Avstrijo.

Bekštanj pri Beljaku. Pri nas traja „štiridesetdanski“ post še po Veliki noči. Dva tedna smo bili popolnoma brez mesa. Imamo sicer „Viehaufringungsansschuß“, a ta ni spravljal niti enega repa živine za klanje na dan. Naš nakupovalec živine je bil med vojsko oproščen vojaške službe. Ker se je bal kanonov in strele, se je moral izkazati: „Glejte, toliko živine sem kmetom pobral,“ pa mu ni treba bilo iti v vojsko. Sedaj seveda ni živine, tudi konj ni in le z veliko težavo smo vsejali. — A tudi moke primanjkuje. Do župana, ki sedi pri polni skledi, seveda ne sega glad ljudstva. Tako stoji zapisano v „Arbeiterwille“ z dne 6. maja.

Politični pregled.

Amerikanci na Koroškem.

Kot poročajo dunajskemu listu „Mittags-Ztg.“, so se peljali dne 12. t. m. člani ameriške komisije Dubois, ameriški trgovinski ataše in zastopnik lista „Associated Press“ z avtomobilom v Št. Vid, da se informirajo o koroškem glasovalnem okrožju o tamošnjih razmerah. Iz Koroškega odpotujejo ameriški gospodje v Ljubljano in Zagreb.

Jugoslovanski delegat za koroško plebiscitno komisijo.

Profesor Jovan Cvijić, sedanjí rektor belgradske univerze, bo imenovan za predsednika jugoslovanske delegacije plebiscitne komisije za Koroško. Pozdravljamo ta ukrep naše vlade, ker je s tem pokazala, da je koroško vprašanje državno vprašanje, za katerim stoji cela naša država. Profesor Cvijić je geograf svetovne slave. Od januarja 1917 do konca šolskega l. 1917/18 je imel na pariški univerzi predavanja o zemljepisju balkanskega polotoka, zlasti o balkanskih narodih. On je član francoske akademije znanosti. L. 1918 je izdal knjigo: „La Péninsule Balcanique. Geographie humaine. Paris 1918.“ (Str. 530 leks. format. 31 kart in risb v tekstu, 9 kart izven teksta.) Od leta 1887—1915 je potoval leto za letom po jugoslovanskih zemljah. Nas Slovence Cvijić zelo čišta. Pravi, da bomo imeli kot najzgodnejša in najindustrijskejša narodna skupina v novi državi zelo važno vlogo. Prof. Cvijić bo brez dvoma kos velikemu in resnemu delu, ki ga bo imela dovršiti v prid naše države naša jugoslovanska plebiscitna komisija.

Nova vlada sestavljena.

Takozvani koncentracijski kabinet se je po dolgih posvetovanjih vendar sestavil in so bili ministri že tudi od regenta zapriseženi. Sestavljena je takole:

Predsednik in minister brez portfelja: Dr. Milenko Vesnić.
Minister zunanjih stvari: Dr. Ante Trumbić.
Namestnik ministra za zunanje stvari in minister trgovine dr. Momčilo Ninčić.
Minister notranjih stvari dr. Ljuba Davidović.

Minister za konstituanto Stojan Protič.
Minister za prosveto Svetozar Pribičević.
Minister za promet dr. Anton Korošec.
Vojni minister general Branko Jovanović.
Minister za pošto in brzojav dr. Mato Drinkovič.
Minister za šume in rude dr. Ivica Kovačević.
Minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec.
Minister vere Voja Marinković.
Minister za agrarno reformo dr. Krizman.
Minister pravosodja Marko Trifković.
Minister narodnega zdravstva Šika Rafajlovič.
Finančni minister Kosta Stojanović.
Minister prehrane Rista Jokič. (Črnogorec dr. Smodlakove skupine.)
Minister za zgradbe Joca Jovanović.
Minister za poljedelstvo Velizar Janković.

Regent je ratificiral mirovno pogodbo z Nemčijo, Avstrijo in Bolgarijo.

Dne 10. maja je regent Aleksander ratificiral postavo o mirovni pogodbi, ki so jih sklenile alirane in asociirane države dne 28. januarja 1919 v Versailles z Nemčijo, dne 10. septembra 1919 z Avstrijo v St. Germain in dne 27. aprila 1920 z Bolgarijo v Neuilly.

Nemške Avstrijce

so iz Bavarske izgnali. Lepa bratska ljubezen!

Dnevne vesti.

V Železni Kapli bo na binkoštni ponedeljek „koroški dan“ z zborovanjem na trgu. Začetek ob 9. uri dopoldne s sv. mašo. Kapelčani se bomo postavili, pa se še drugi, ki naj vsi pridejo!

V Borovljah se vrši dne 30. t. m. velik manifestacijski shod. Rožani, 30. maja vsi v Borovlje!

Nemška propaganda. Članek v „Miru“, kjer so navedeni udje nemške propagande, je med nasprotniki povzročil veliko pozornosti, ne morejo si tolmačiti, na kakšen način je bilo „Miru“ mogoče, dognati delokrog posameznih zaupnikov. Morebiti bo nam mogoče še kaj drugih zanimivosti poročati, kakor na pr., da je zgorela pri Kostweinu v Velikovcu večja množina hujskaških listov.

V Slovenjgradu je prevzela od g. Oseta gostilno „Balkan“ gđ. Justka Bračun, ki je bila do sedaj dolga leta pri znani gostilni „Branibor“ v Celju.

Pliberk. G. Faletič Vekoslav nas prosi, da konstatiramo, da on ni bil nikoli komunistični agitator in da se s komunizmom ne strinja.

Galicija. Shod, o katerem je poročal „Mir“ z dne 13. maja, se je vršil v Galiciji, le dopis je bil iz Mohlič. K poročilu je treba še dodati, da je jako lepo govoril tudi g. Fellacher.

K Vrbskem jezeru je napravil mestni dekliški licej v Ljubljani izlet dne 12. maja. Obiskal je tudi Baško jezero.

Novi izletniki. 15. maja je pripeljal poseben vlak realce iz Ljubljane k Vrbskemu jezeru. Isti dan je Gorazdov zasebni trgovski tečaj v Ljubljani izletel k Baškem jezeru.

Sijajen shod v Št. Jakobu v Rožu. Zadnje nedeljo se je vršil v Št. Jakobu v Rožu sijajen shod. Govorili so razni dobri govorniki.

„Glasbena Matica“ iz Ljubljane bo priredila v kratkem izlet k Vrbskemu jezeru. Slišali bomo najlepše slovenske pesmi.

Avtomobilni promet na Koroško se otvori ob binkoštnih praznikih. Za enkrat se otvori kot prva proga Kranj-Jezersko-Železna Kapla. Avtomobil za 12 oseb odhaja in Kranja popoldan ob 3. uri in dospe na Jezersko ob 4:30, v Železno Kaplo pa ob 6. uri popoldne. Ta proga ima zvezo z ljubljanskim vlakom, ki odhaja ob 11:50 iz Ljubljane. Iz Železne Kaple odhaja avtomobil v smeri proti Kranju ob 5. uri zjutraj ter prispe ob 8. uri v

Kranj, tako da je tu vpostavljena zveza z vlakom, ki prihaja z Gorenjskega ob 9:18 in ob 10:28 v Ljubljano. Ob zadostni udeležbi se vpeljejo ob nedeljah in praznikih tudi še posebne avtomobilne vožnje, ki bodo imele pripravne zveze z jutranjim turistovskim vlakom. Začetkom junija se otvori ob Vrbskem jezeru transverzalna avtovožnja ob Vrbskem jezeru iz Logeveš v Vetrinji in nazaj, kar bode za tujski promet ob tem najlepšem jezeru Jugoslavije največjega pomena.

Modri izreki. Koncem leta 1918 je rekel dr. Angerer v Celovcu: „Wir stehen hier auf jugoslawischem Boden.“ (Tukaj stojimo na jugoslovanskih tleh.) — Landesverweser dr. Lemisch se boji bolj za pas B, kakor za pas A; dokaz temu, da imamo v pasu B veliko pristašev. Ker pa bo pas A glasoval z veliko večino za Jugoslavijo, je pas B po dr. Lemischu gotovo izgubljen, to se pravi jugoslovanski. Šumy, ki se zastopi, kakor je pokazal pri Viehverwertung, dobro na kšeft — na svoj žep pri tem nikdar ne pozabi — pa je rekel, če glasuje pas A za Jugoslavijo, mora tudi pas B glasovati za Jugoslavijo. Dr. Angerer pa je na Kostonjah v pasu B radi plebiscita tako čudno govoril, da so vsi poslušalci dobili vtis: Ist unsicher, ist unsicher, namreč pas B.

„Mazati“ hočejo z denarjem. Tristo let pred Kristusovim rojstvom je živel makedonski kralj Filip, ki se je veliko vojskoval, in ta je enkrat rekel zaupno svojim prijateljem: Če nabašete oslu na obe strani en žakelj zlata, se odprejo vrata vsake trdnjave (festunge). Ta kralj je vedel, kaj se more z denarjem doseči. In glejte! Nemci in nemčurji so spoznali, da bo, kakor sedaj vse kaže, plebiscit izpadel za Jugoslavijo. In kaj storijo nato Nemci? Na eni strani so začeli strahovati po pasu A, na drugi strani pa hočejo z „mazanjem“ (podkupovanjem) doseči svoj cilj. Denarja imajo dovolj na razpolago in si pri tem mislijo, sedaj enkrat izdamo toliko in toliko milijonov, potem pa bomo šli in bomo rekvirirali in naložili spet velike štibre in rajtenga bo štimala. Ljudstvo pa bo glasovalo in nemška rajtenga ne bo štimala. Vsakega pa, ki agitira za avstrijsko republiko, vprašajte: „No, koliko pa si dobil, ti je dobro neslo?“

Mučni Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Fellerjev Elza mentolni črtik en komad 4 K.
Želodec vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatljic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 36 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 15 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 67, Hrvatska. C

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Šteben pri Dobrli vasi. Dne 3. malega travna se je vrnil iz laškega ujetništva Miha Butej, posestnikov edini sin. V Italiji je bil 17 mesecev in potoval domu 13 dni. Dne 8. t. m. pa je prišel Gomernikov sin Franc Ižep iz Rusije po 5 letih k bolniški postelji svoje matere. Oba dobro došla. Bog daj, da bi se kmalu vsi vrnili!

v Železna Kapla. Žensko društvo za Železno Kaplo in okolico je imelo dne 9. t. m. v Gregorjevem domu sestanek vseh članic. Udeležba je bila prav velika, zlasti še, če se upošteva slabo vreme. Pevke so lepo ubrano zapele „Našo pesem“ in še več drugih. Po pozdravnem govoru gđ. Haderlapove je povzela besedo gđ. Pantarjeva, ki je prav živahno povdarjala pravice žensstva pri upravi države in ljubezen do rodne zemlje. Za njo je nastopila ga. nađuč. Klavorova. Vzodbujala je navzoče k vztrajnemu delu v času plebiscita. Naj ne bo ene ženske, ki bi v odločilnem času ostala doma za pečjo. Živahni medklici so pritrjevali njenim besedam. Kaplanke so res zavedna, pogumna četa, ki se ne bo dala od nikogar zapeljati k izdajstvu. — Opoldan so dobile članice iz okolice kosilo, da so lažje počakali popoldanske predstave. Igra je izvrstno izpadla. Vse igralke so prav dobre, udeležba zelo številna. Hvala za vse to odboru, ki res vzorno deluje.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec Glavni trg št. 141

Telefon št. 7 (interurban). — Račun poštn. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavnica in rezervni zaklad:
okroglo K 50,000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

Št. Štefan pri Velikovcu. Sijajna manifestacija za Jugoslavijo je bil velikanski shod, ki se je tukaj vršil na križni ponedeljek, dne 10. maja t. l., in to tik doma vodje naših posili-nemcev znanega Jožefa Glančnika. Ta dan pridejo semkaj procesije iz petero sosednih župnij. Po končanem cerkvenem opravilu zbrala se je vsa ta množica pred Likebovo gostilno. Ko so pevci odpeli „Hej Slovenci“, nastopi kot prvi govornik č. g. profesor dr. Medved iz Maribora, ki je v zelo lepi in vendar vsekako lahko umljivi slovenščini iskreno pozdravil ogromno množico zborovalcev. Povdarja lepoto naše slovenske Koroške in omenja, koliko narodnih voditeljev je dala slovenska Koroška: Jarnika, Majarja in Einspielerja. Cel slovanski svet gleda na vas, koroški Slovenci, zdaj, ko se bo v kratkem tukaj vršilo ljudsko glasovanje. Kako boste glasovali? Glasovati morete le za Jugoslavijo in to iz treh vzrokov. Pred vsem iz narodnega vzroka. Koroška je zibelka vseh Slovencev, nobena druga slovenska dežela se ne more s tem ponášati, da bi bili v njej stolovali slovenski knezi, kakor samo Koroška, kjer je na Gosposvet-skem polju iz kmečke roke prejel knez svojo oblast. Tukaj so vladali do sredine osmega stoletja neodvisni slovenski knezi. Zato vas koroške Slovence ljubijo vsi drugi Slovenci. (Konec sledi.)

Boroveljski okraj.

b **Sele.** V nedeljo 2. majnika je bila Mažejeva dvorana zopet polna. Poleg domačinov so obiskali prireditev tudi Korčani. In ni jim bilo žal. Ugajala je nam ljubka otroška igrica: „Jezušček med cvetjem“. G. katehet Košir iz Borovelj je s krasnim govorom o ljubezni do domovine segel vsakemu v srce. Končno smo se do dobrega nasmejali pri igri: „Tri sestre“, ki je posebno moškimi dopadla, ker uči, da je mož glava! — Lepo knjižnico so nam priskrbeli dijaki zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Vsa čast požrtvovalnim fantom!

Otvoritev Krekovega spomenika.

Dne 30. maja 1920 bo tretja obletnica majniške deklaracije.

Živo se vsi še spominjamo, s kolikim navdušenjem je sprejel ves narod blago vest, da se hočemo Srbi, Hrvati in Slovenci združiti, da hočemo postati en narod, svoboden in samostojen, svobodnim narodom enakopraven brat.

Jasno in določno je bil izrekel veliki državnik dr. Jan. Ev. Krek, kar je nezavedno živel v vseh srcih; zato je tudi kakor v dokaz, da je najidealnejša politika hkrati najrealnejša, na mah potegnil ves narod za seboj; zato je tudi s toliko silo prevzela njegova misel srca vseh Slovencev, da jih nobena trma, nobena spletkar-sebične politike ni mogla več zavesti s pravega pota.

V veliki meri je zasluga Krekovega dela, da nas je našel veliki čas pripravljene za veliki dogodek. In kakšno zmago je stavila takrat njegova ideja! Več, kot smo se drznili upati, smo dosegli Slovenci: svobodni in samostojni živimo, združeni s svojimi brati v svobodni državi.

V spomin tistih lepih časov, ki se poslavljajo kakor temneča zarja, tistih časov, ko smo imeli veliki cilj pred očmi in velike ideje v srcih, se bo 30. maja 1920, ob 11. uri dopoldne, na pokopališču Sv. Križa slovesno odkril nagrobni spomenik Jan. Ev. Kreka.

Spomenik, delo domačega kiparja Lojzeta Dolinarja, iz domačega marmorja, predstavlja dva orjaka, ki povešata ob grobu glave, od bridkosti nad prezgodnjo smrtjo velikega moža, od bridkosti nad ničemurno malenkostjo sedanjih časov.

Posebna vabila k temu odkritju se ne bodo razpošiljala; tem potom vabi podpisani odbor vsa kulturna društva širne domovine, vse častilce Krekovega imena, da priznajo s svojo udeležitvijo pri slavnosti dne 30. maja 1920, dolg hvaležnosti rajnemu voditelju in organizatorju Jan. Ev. Kreku in ožive v svojih srcih spomin lepih dni mlade svobode.

Odbor za Krekov spomenik v Ljubljani.

Za ovčjo volno zamenjam fin barhent; dam za 1 kg volne 2 m. Volno je treba prinesiti s seboj in sem doma ob sredah, sobotah in nedeljah. **J. Oswald, Velikovec**, kavarna Sparl.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prešt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek**.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Ovčjo volno

v večjih množinah kupuje
družba

„**IMPEX**“

v Ljubljani, Krekov trg 10.

Pismenim ponudbam s ceno je priložiti mali vzorec.

Velik cerkven in ljudski shod

se vrši na binkoštni ponedeljek dne 24. maja pri Marijini božji poti v **Dolini** pri Grabštanju k Mariji, pomočnici kristjanov, s sledečim sporedom: Na predvečer šmarnice. Zjutraj se začnejo svete maše ob 1/2 6. uri. Slovesna božja služba ob 8. uri pod milim nebom (ob lepem vremenu) v spomin 106 letnice vrnitve papeža Pija VII. iz pregnanstva. Nato ljudski shod. Zastopane naj bodo vse organizacije in društva v največjem številu. Pridejo priznani govorniki in govornice. Ob 2. uri šaloigra: „Pri gospodi“. Kratek govor. Krasna igra: „Dve materi“, h kateri so posebno vse Marijine družbenke iskreno povabljene. V odmorih petje umetnih in narodnih pesmi. Po končani slovesnosti šmarnice. Vsi, ki ste tako radi romali ta dan v — upamo — še vedno naše narodno svetišče v Gospo Sveto in vam je letos še zabranjeno, pridite k Mariji, pomočnici kristjanov, da nas skoraj reši pregnanstva in jetništva. Povejmo sveto, da imamo dve materi, nebeško: Marijo, in zemeljsko: Jugoslavijo. Vsi na noge ta dan in na veselo svidenje v Dolini!

(Ure so računjene po pravem času. V slučaju slabega vremena bo ljudski shod ob pol 10. uri v obširnih prostorih grada v Grabštanju in boste tudi igri tam uprizorjeni. Dekleta, pridite v narodnih nošah!)

Pozor! Kmetje! Pozor!

Najvišjo ceno za

ovčjo volno

oprano in neoprano, plača edino-le

J. Oswald, Velikovec, kavarna Sparl.

V zalogi
Družbe sv. Mohorja na Prevaljah
je izšla knjiga:
Sket-Podboj:
Slov. Sprach- und Übungsbuch
8. Auflage.
Cena vez. 40 K.

**Miši — podgane —
stenice — ščurki**

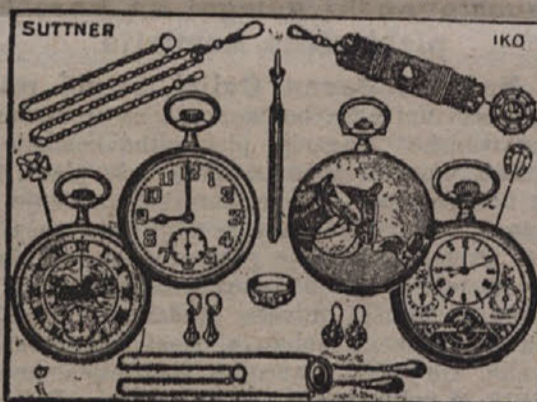
in vsa golazen mera poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, posebno močna vrsta 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesu 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K. Pošilja po povzetju: Zavod za eksport: **M. Jünker**, Petrinjska ul. 3, Zagreb 27.

Ovčjo volno oprano in neoprano, kupuje po najvišji dnevni ceni obče znani krojač in posestnik

Jakob Senica

v Št. Danijelu, p. Prevalje, Koroško.

Ena ura? katera trajno ve-
selje povzroča?

Samo Suttner-jeva ura! Nikelnasta, po vsaki ceni, in presenečeni bodete! Tudi verižice, prstane, uhane, zapestnice, stenske ure, zapestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnike, britve, denarice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov.

Vse dobro in ceno! Zahtevajte cenike od

H. Suttner, Ljubljana št. 977.

Kupi „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov),
tesan les (smrekov, jelkov, borov),
okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen),
bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej),
drva (trda in mehka),
stoječi les v gozdu,
smrekovo skorjo

kupi vsako množino

„**DRAVA**“

lesna trgovska in industrijska družba

Z O. Z.

v Mariboru.

Kupi „Drava“ Maribor.